

Jeszke, Jaromir

XVIII Krajowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji, Sopot 26-28 września 1997 r.

Medycyna Nowożytna 5/1, 173-175

1998

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KRONIKA ŻYCIA NAUKOWEGO

Jaromir Jeszke

XVIII Krajowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji, Sopot 26–28 września 1997 r.

Sopot gościł w dniach 26–28 września 1997 r. uczestników XVIII Krajowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji, łącznie około stu osób. Obok przedstawicieli wszystkich polskich ośrodków naukowych parających się problematyką historyczno-medyczną w obradach licznie uczestniczyli reprezentujący tę gałąź wiedzy badacze z Białorusi, Litwy, Niemiec i Rosji. Warto odnotować fakt, iż czynny udział w Zjeździe spośród grona gości zagranicznych wzięli, obok osób zawodowo zajmujących się problematyką historyczno-medyczną, zamieszkali na terenach sąsiadujących z Polską republik wschodnioeuropejskich polscy lekarze, zainteresowani korzeniami swego zawodu. Udział zawodowych historyków medycyny z tych krajów był natomiast wyrazem bardzo intensywnie rozwijającej się od ostatniego Zjazdu współpracy naukowej.

Zjazd obradował w trzech sekcjach. Pierwsza sekcja poświęcona była dziejom medycyny gdańskiej i Pomorza Nadwiślańskiego, jej tematyka nawiązywała tym samym do obchodzonego w 1997 r. jubileuszu 1000-lecia Gdańska. Obradowano pod przewodnictwem prof. Z. Machalińskiego (Gdańsk) i prof. R. Wankiewicza (Bydgoszcz). Przedstawione referaty uwzględniały problematykę poświęconą epidemiom, opiece sanitarnej w regionie, instytucjom medycznym, prawnym uwarunkowaniom rozwoju niektórych gałęzi medycyny oraz dziejom aptekarstwa w I Rzeczypospolitej. Poruszane były zagadnienia dotyczące dziejów medycyny sądowej i wojskowej służby zdrowia w czasie II wojny światowej. Reprezentowana też była tematyka biograficzna.

Prace przedstawione w drugiej sekcji koncentrowały swoją uwagę wokół dziejów medycyny w Wilnie i na Wileńszczyźnie. Sekcji tej przewodniczyli prof. T. Heimrath (Wrocław) i prof. A. Felchner (Łódź). Znaczna liczba referatów podnosiła tutaj problematykę historii Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu im. Stefana Batorego, jego katedr i klinik, tamtejszej społeczności studenckiej, obszarem zainteresowań uczestników tej sekcji była również problematyka higieniczno-epidemiologiczna i opieki zdrowotnej na Wileńszczyźnie w przeszłości. Wreszcie kolejna grupa autorów skupiła swoją uwagę na historii wileńskich czasopism i towarzystw medycznych. Nieco uwagi poświęcono także rzetelności badań historyczno-medycznych oraz dyskusjom i polemikom tocącym się między badaczami wywodzącymi się z różnych narodów i reprezentujących odmienne tradycje historiograficzne. Bardzo bogato był reprezentowany w tej sekcji nurt biograficzny.

Niewątpliwie najbardziej zróżnicowane tematycznie były referaty prezentowane na sekcji **Varia**. Tutaj przewodniczenie obrad należało do prof. A. Supadego (Łódź) i prof. A. Śródki (Warszawa). Znacząca grupa referatów w tej sekcji została poświęcona dziejom farmacji, a więc m.in. muzealium, lekom, społeczności farmaceutycznej. Reprezentację swoją posiadały także dwie tradycyjnie zawsze obecne na zjazdach historyczno-medycznych grupy referatów: biografie i dzieje instytucji medycznych. Kilku autorów poświęciło swoją uwagę problemom teorii badań historyczno-medycznych.

Dorobek Zjazdu był z pewnością reprezentatywny wobec aktualnego stanu badań nad dziejami nauk medycznych w Polsce. Widoczne było rozproszenie badań na wiele, niekiedy bardzo szczegółowych wątków. Niewiele było wystąpień reprezentujących nieco bardziej syntetyczne ujęcia. Niemal całkowicie brakowało natomiast prac teoretycznych.

W dniu 17 września odbyło się Walne Zebranie Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji. Wybrano nowe władze towarzystwa. Na jego czele stanął prof. Janusz Kapuścik, dyrektor Głównej Biblioteki Lekarskiej w Warszawie. Zastępcami prezesa wybrano prof. Tadeusza Brzezińskiego ze Szczecina oraz dra Romana Meissnera z Poznania, sekretarzem generalnym ponownie wybrana została mgr Hanna Bojczuk (Warszawa) zaś obowiązki skarbnika objął dr Jaromir Jeszke (Poznań). Walne Zebranie PTHMiF dokonało też zmiany na stanowisku redaktora naczelnego *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*, czasopisma będącego organem Towarzystwa. Po rezygnacji prof. T. Brzezińskiego redaktorem naczelnym wybrano prof. Henryka Gaertnera

z Krakowa. Wspierać będzie go w tym ważnym dla towarzystwa działaniu zespół tamtejszej Katedry Historii Medycyny (pod kierunkiem prof. Z. Gajdy). Wybrano także miejsce następnego, XIX, ostatniego już w tym stuleciu zjazdu. Zaszczyt ten przypadnie w 2000 roku Poznaniowi. Zjazd w grodzie Przemysława będzie również okazją do uczczenia 200-setnej rocznicy urodzin wielkiego Wielkopolanina, lekarza i społecznika, Karola Marcinkowskiego.

Należy podkreślić, iż Zjazd został zorganizowany bardzo sprawnie przez gdańskich historyków medycyny, kierowanych przez prof. Zdzisława Machalińskiego. Lokalizacja obrad i zakwaterowania w obiektach Wojskowego Domu Wypoczynkowego w Sopocie, w pobliżu plaży, nadawała temu spotkaniu naukowemu nieco rekreacyjny, luźniejszy charakter. Znakomicie ułatwiało to różnego rodzaju spotkania nieformalne, chociaż też posiadające walory naukowe. Organizatorzy umożliwili też uczestnikom Zjazdu zwiedzanie Trójmiasta.